

Bruxelles, den 7. november 2025
(OR. en)

14932/25

EDUC 416
SOC 735
EMPL 486
COMPET 1125
DIGIT 222
ENV 1173

NOTE

fra: formandskabet
til: De Faste Repræsentanternes Komité/Rådet

Vedr.: Erhvervsrettede uddannelsers rolle med hensyn til konkurrenceevne og modstandsdygtighed
– *Udveksling af synspunkter*

Vedlagt følger til delegationerne en styringsnote fra formandskabet om ovennævnte emne med henblik på udvekslingen af synspunkter i Rådet (uddannelse, ungdom, kultur og sport) den 27. november 2025.

Erhvervsrettede uddannelsers rolle med hensyn til konkurrenceevne og modstandsdygtighed

Styringsnote fra formandskabet

Erhvervsrettet uddannelse (VET) som Europas rygrad

VET har været et centralt spørgsmål i det europæiske samarbejde i mange år, og nu hvor Europa står over for en hurtigere grøn, digital og demografisk omstilling samt fornyede sikkerhedstrusler såsom hybride angreb på vital infrastruktur, er behovet for en højt kvalificeret arbejdsstyrke blevet stadig tydeligere. I hele Europa har alt for mange lande dog fortsat mangel på kvalificeret arbejdskraft, for få ansøgere til VET, høj frafaldsprocent og en vedvarende opfattelse af, at det er mindre værd at vælge en erhvervsrettet uddannelse end en akademisk. Det er derfor blevet helt afgørende at styrke ikke blot Europas konkurrenceevne, men også dets økonomiske og demokratiske modstandsdygtighed og evne til at sørge for, at alle får lige muligheder for adgang til uddannelse, livslang læring og kvalitetsjob.

VET som en søjle for konkurrenceevne og modstandsdygtighed

Uddannelse er kernen i Den Europæiske Unions økonomiske og sociale dagsorden. For at styrke Europas konkurrenceevne og økonomiske og demokratiske modstandsdygtighed og sørge for, at alle får lige muligheder for adgang til uddannelse, livslang læring og kvalitetsjob, er der i de seneste år blevet indført en række initiativer på EU-plan. Disse initiativer tager sigte på uddannelse, færdighedsudvikling og deltagelse i livslang læring. De omfatter Rådets henstilling af 24. november 2020 om erhvervsrettet uddannelse med henblik på bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed¹ og Kommissionens initiativer såsom den europæiske dagsorden for færdigheder², handlingsplanen for digital uddannelse 2021-2027³ og pagten for færdigheder.

¹ EUT C 417 af 2.12.2020, s. 1.

² COM(2020) 274 final.

³ COM(2020) 624 final.

I Draghirapporten fra 2024 om fremtiden for den europæiske konkurrenceevne understreges det, at investeringer i færdigheder – navnlig erhvervsmæssige og tekniske færdigheder – er afgørende for at opnå strategisk autonomi, innovation og social samhørighed i Europa. I rapporten peges der på en række udfordringer inden for uddannelse, såsom at tilpasse VET til arbejdsmarkedets skiftende behov, et faldende uddannelsesniveau, manglende støtte til studerende fra dårligt stillede miljøer, underudnyttede STEM-talenter og en alvorlig mangel på grundlæggende digitale færdigheder.

Efter at have redegjort for udfordringerne opfordres der i Draghirapporten til en europæisk strategi til afhjælpning af kvalifikationskløfter med fokus på alle uddannelsesfaser. Den insisterer også på behovet for at styrke bl.a. grundlæggende læse- og regnefærdigheder, digitale færdigheder, grønne færdigheder, STEM-færdigheder og tværfaglige færdigheder.

Disse resultater og henstillinger kræver fornyet fremdrift til at videreudvikle VET som et attraktivt uddannelsesforløb af høj kvalitet med lovende karrieremuligheder for lærende.

En opfordring til en koordineret indsats for at styrke VET's rolle

På trods af medlemsstaternes bestræbelser er hovedfokus i de fælles EU-udfordringer fortsat tiltrækningskraft, arbejdsmarkedsrelevans, inklusion og partnerskaber, herunder vejledning, arbejdsbaseret læring, digitalisering og videregående VET.

I den forbindelse bør det fremtidige europæiske samarbejde på uddannelsesområdet, og navnlig om VET på alle niveauer, yderligere støtte landene i at imødekomme arbejdsmarkedets behov, øge topkvalitet og inklusion og fremme innovation i VET-systemer. Samtidig skal uddannelserne, herunder VET, sikre, at den enkelte har de nødvendige faglige færdigheder, herunder kan spille en aktiv rolle i et demokratisk samfund.

Indsatsen på europæisk plan bør forstærke og supplere nationale reformer ved at give retningslinjer, værktøjer og platforme for samarbejde, så VET kan blive en reel drivkraft for samfundets modstandsdygtighed og konkurrenceevne. For at udnytte det fulde potentiale i europæisk VET er det desuden afgørende med et stærkt samarbejde mellem uddannelsesudbydere på alle niveauer, virksomheder og regeringer for at sikre, at læseplanerne for VET fortsat er relevante og lydhøre over for arbejdsmarkedets skiftende behov og samfundsmæssige krav. Dette samarbejde med flere parter forbedrer kvaliteten af uddannelse, fremmer innovation, styrker de lærendes muligheder for at få adgang til videregående uddannelse og/eller meningsfulde beskæftigelsesmuligheder og sætter den enkelte i stand til at deltage aktivt i et demokratisk samfund og styrker dermed de europæiske økonomiers overordnede konkurrenceevne.

På baggrund af ovenstående opfordrer formandskabet ministrene til at besvare nedenstående spørgsmål med henblik på en udveksling af synspunkter om emnet. Vi beder venligst om, at indlæggene begrænses til højst tre minutter.

- Hvordan kan vi i højere grad tilpasse VET-programmer til arbejdsmarkedets behov og samtidig sikre alle VET-lærende en inkluderende uddannelse af høj kvalitet, der udruster dem med de nødvendige faglige og samfundsmæssige færdigheder?
- Hvordan sikrer vi, at VET-programmer – navnlig STEM – ikke kun er mere attraktive, men også har en bedre kønsbalance?